

БІБЛІОГРАФІЯ МЕДИЧНА — галузь бібліографічної діяльності, завданням якої є виявлення, відбір, опис, реєстрація і наукова систематизація інформації про праці з медицини. Першою бібліографією було дослідження лікаря С. Шамп'є «Про знаменитих письменників по медицині» (1506). В Україні розвиток Б. м. пов'яз. із діяльністю мед. б-к у 1930-х рр. У 1930 Комісія Нар. комісаріату охорони здоров'я затвердила склад бібліогр. секції при наук.-метод. раді. До обов'язків секції входили організація бібліотеч. роботи, видання реферат. бюлетеня з питань організації охорони здоров'я тощо. Довідк.-бібліогр. бюро Київ. мед. б-ки видавало бібліогр. покажчики, готувало зведені каталоги: «Іноземна медична періодика на Україні за 1936-1938 рр.», «Іноземна медична періодика у Києві за 40 років (1900-1940 рр.)» та ін. До наук. конф. з проблем старіння працівники Київ. мед. б-ки підготували бібліогр. покажчик, що увійшов до зб. «Старость: Труды конференции по проблеме генеза старости и профилактики преждевременного старения организма» (К., 1939). Осн. бібліогр. матеріали, опубл. до 1945, втрачено під час 2-ї світової війни. 1945-55 видано 35 покажчиків з актуал. проблем медицини, зокрема «Список рекомендованої літератури для сільських медичних працівників по боротьбі з сільськогосподарським травматизмом та по організації колгоспних сезонних ясел» (1946), «Антибіотики» (1952), «Столбняк» (1954), «Рак легкого» (1955). Найважливішою ланкою поточ. Б. м. стали рекомендац. посібники, зокрема серія «На допомогу практикуючому лікарю» із 32-х мед. спеціальностей. Спільно з галуз. інститутами підготовлено наук.-бібліогр. покажчики «Инфекционный гепатит» (1967), «Иглоукалывание и другие методы воздействия на биологически активные точки» (ч. 1, 1979; ч. 2, 1982), «Геронтология и гериатрия» (1982; 1988), «Гигиена села», «Гормоны и головной мозг» (обидва — 1983), «Остеосинтез» (т. 1, 1985; т. 2, 1991), «Физические факторы окружающей

среды в населенных местах» (1990), а також ретроспектив. покажчики «Здравоохранение Киева и Киевской области» (1974), «Медицинские работники Украинской ССР, удостоенные почетных званий» (ч. 1, 1976; ч. 2, 1983), «История медицины и здравоохранение Украинской ССР» (ч. 1, 1982; ч. 2, 1995). Видано також покажчики, присвяч. діяльності М. Стражеска, В. Беца, О. Коломійченка, Л. Пирога.

Значну роль у розвитку Б. м. відіграє *Медична бібліотека України національна* (видала 980 наук.-допоміж., рекомендац., інформ.-бібліогр. покажчиків). У різний час тут працювали бібліографами О. Косач-Кривинюк, С. Дяченко, К. Фаворська, З. Бережницька, Д. Костенко, Р. Павленко, Л. Корнілова, М. Сулиця. Пріоритет. напрямом діяльності б-ки у 1990-і рр. стала участь у заг.-держ. програмі «Документальна пам'ять України». Виданням бібліогр. словника «Медицина в Україні. Видатні лікарі. Кінець XVII — перша половина XIX ст.» (К., 1917, вип. 1; 2002, вип. 2) започатковано серію «Медична біографістика».

Серед ін. видань бібліогр. характеру — «Библиографический словарь заведующих кафедрами и профессоров Киевского медицинского института. 1841- 1919» (К., 1994; 2-ге вид. — «Біографічний довідник завідувачів кафедр та професорів Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. 1841-2001», К., 2001) І. Макаренка та І. Полякової; «Биографический словарь профессоров Одесского медицинского института имени Н. И. Пирогова. 1900-1990» (О., 1992) А. Золотарьова та ін.; «Очерк истории развития Украинского научно-исследовательского института травматологии и ортопедии» (К., 1994) І. Шумади та Г. Гайка; «Українські лікарі: Біобібліогр. довід.» (Л.; Чикаго, кн. 1, 1994; кн. 2, 1996) П. Пундія; «Біографічний словник професорів та завідувачів кафедр Івано-Франківської державної медичної академії. 1945-1995: До 50-річчя академії» (Ів.Ф., 1995); «Київській медичній академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика 80 років. 1918-1998» (К., 1998); «Харківський інститут удосконалення лікарів: До 75-річчя заснування» (Х., 1998); «Харків фармацевтичний: Альбом» (Х., 1999); «Запорізький державний інститут удосконалення лікарів. 75 років (1926-2001)» (З., 2001); «Українські лікарі-вчені першої половини XX століття та їхні наукові школи: Біогр. нариси та бібліографія» (Л., 2002) Я. Ганіткевича; «Україна медична. Лікар III тисячоліття» (К., 2002).

Р. І. Павленко

Бібліографічний опис:

Бібліографія медична / Р. І. Павленко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-41915>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).